

Gjeldende fra 01.11.2022

Retningslinjer og informasjon til arbeidsgivere og veiledere for psykologkandidater i prøveperiode

Arbeidsgivers ansvar

Arbeidsgiveren har ansvaret for kandidaten og for det faglige nivået på veiledningen.

Før prøveperioden starter, skal arbeidsgiver vurdere om kandidaten har nødvendige språkferdigheter for å kunne gjennomføre praksis og ivareta pasientenes sikkerhet.

Arbeidsgiver må gjøre seg kjent med betingelsene i vedtaket fra Helsedirektoratet.

Veileders ansvar

Veilederen må være psykologspesialist, alternativt ha mer enn 3 års arbeidserfaring som autorisert psykolog i Norge. Veilederen må være ansatt på samme praksissted som kandidaten slik at veilederen alltid er fysisk tilgjengelig for råd og oppfølging. Dette medfører at fjernveiledning via f.eks. Skype og telefon, ikke godkjennes. Før prøveperioden starter skal veilederen lese kandidatens lisensvedtak, og gjøre seg kjent med betingelser og vilkår som kandidaten har fått fra Helsedirektoratet.

Veiledet praksis som psykolog forutsetter en midlertidig lisens fra Helsedirektoratet. En lisens gis i denne sammenheng som et ledd i et kvalifiseringsløp mot autorisasjon som psykolog. Lisensen gir kandidaten rett til å bruke tittelen og utøve yrket som psykolog, men er begrenset i tid og forutsetter arbeid under veiledning i spesialisthelsetjenesten. En lisens er således ikke å anse som en autorisasjon som gir innehaver rett til å utøve yrket selvstendig.

Veilederen skal vurdere kandidatens kunnskaper, kliniske ferdigheter og egnethet, samt føre tilsyn med det arbeidet som utføres. Veilederen skal gi tilbakemeldinger om dette til kandidaten i jevnlig og kontinuerlig veiledning. I tillegg skal det gjennomføres veiledningssamtaler, minst en time ukentlig. I veiledningssamtalen skal veilederen blant annet gi sin vurdering av kandidatens progresjon, både i psykologrollen og den faglige utviklingen. Dersom veilederen er i tvil om kandidatens egnethet, skal dette bringes videre i linjen med arbeidsgiveren, og nødvendige tiltak skal vurderes og iverksettes.

Veilederen må sørge for at kandidaten får kvalifisert stedfortreder dersom veilederen har fravær, eksempelvis ved ferie, sykdom eller permisjon.

Veileder(e) og eventuelle stedfortredere for veileder(e), må fylle ut Helsedirektoratets attestskjema etter at prøveperioden er fullført. Skjemaet er tilgjengelig på www.helsedirektoratet.no

Habilitet

Det forutsettes at veilederen ikke er inhabil i forhold til kandidaten, jf. forvaltningslovens habilitetsbestemmelser.

Ifølge forvaltningsloven § 6 vil veilederen være inhabil hvis en er i slekt eller svogerskap med kandidaten i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken, eller dersom hen er eller har vært gift eller forlovet med, eller er i fosterfamilie med kandidaten. En veileder som er verge eller fullmektig for kandidaten vil også være inhabil. Videre vil en psykolog være inhabil som veileder dersom det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til ens upartiskhet i veilederrollen.

Dersom veilederen er inhabil, må kandidaten regne med å gjennomføre hele eller deler av prøveperioden på nytt under en ny og uavhengig veileder.

Dokumentasjon, evaluering og egnethetsvurdering

Den som utsteder attester skal, jf. helsepersonelloven § 15, 1. ledd om krav til attester, være varsom, nøyaktig og objektiv. Attester skal være korrekte og bare inneholde opplysninger som er nødvendige for formålet, og må inneholde alle opplysninger som helsepersonellet bør forstå er av betydning for mottakeren og for formålet med attesten.

Veilederen foretar en faglig vurdering av kandidaten og er innforstått med at en positiv veiledningsattest innebærer at kandidaten er å anse som egnet til selvstendig yrkesutøvelse som psykolog.

Kandidaten må etter gjennomført praksis inneha kunnskaper og ferdigheter på samme nivå som en nyutdannet psykolog med norsk utdanning. Kandidaten skal i løpet av prøveperioden vise kjennskap til nødvendig testverktøy.

Dersom kandidaten på tidspunktet når attestskjemaet skal fylles ut, ikke oppfyller de forventninger som stilles til kunnskaper og ferdigheter, finnes det i hovedsak to muligheter:

1. Forlenge prøveperioden (lisens): Kandidaten må selv sørge for å søke Helsedirektoratet om forlengelse i god tid før lisensen løper ut. Ved en slik søknad bør det legges ved attest eller kontrakt på veiledningsforhold der det klart fremgår hvor lang tid veilederen anser at kandidaten vil trenge for å kunne få bestått praksisperioden.

2. Avslutte prøveperioden: Dersom det å forlenge prøveperioden ikke vil kunne medføre endring i en negativ sluttattest, avsluttes prøveperioden.

Forhold som kan lede til at prøveperioden ikke godkjennes:

Det er i hovedsak to typer forhold som kan føre til at prøveperioden ikke godkjennes. Det kan være mangelfulle faglige kunnskaper eller ferdigheter (kyndighet), og/eller det kan være forhold ved kandidatens atferd, personlighet eller lignende som gjør at

vedkommende ikke anses egnet eller skikket til å utøve psykologyrket.

Mangelfulle faglige kunnskaper og ferdigheter

Det kan stilles krav om at prøveperioden må utføres helt eller delvis på nytt hvis:

- Det avdekkes at kandidaten i prøveperioden ikke innehar de teoretiske eller praktiske ferdigheter som må forventes på det stadiet vedkommende befinner seg
- Det er en begrunnet mistanke om at manglende kunnskaper og ferdigheter er årsak til at vedkommende unnlater å ta ansvar eller å vise den grad av selvstendighet som kreves.

Hvis kandidaten gis lisens for forlenget prøveperiode, forutsettes det at kandidaten tilegner seg manglende ferdigheter i løpet av denne tilleggstjenesten før den samlede prøveperioden kan godkjennes.

Manglende egnethet for yrket

Det kan være en glidende overgang fra mangelfulle faglige ferdigheter til manglende egnethet eller skikkethet. Når det stilles spørsmål ved om en kandidat i prøveperiode er egnet eller skikket for yrket, er det som regel på grunn av forhold ved vedkommendes atferd, psykiske helse, rus, personlige egenskaper eller annet. Statens helsetilsyn kan kalle tilbake autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven § 57 dersom vedkommende er uegnet til å utøve yrket sitt forsvarlig.